

Maa- ja metsätalousvaliokunta

27.4.2016

Dnro 914/00 00 02 00/2016

Eduskunta

Viite HE 48/2016 vp

Asiantuntijakuuleminen

Hallituksen esitys laiksi metsästyslain
33 ja 34 §:n muuttamisesta

Luonnonvarakeskuksen kirjallinen esitys

Alla esitetään Luonnonvarakeskuksen (Luke) esityksen pääkohdat tutkimuslaitoksen toimialaan liittyen.

Metsästyslain 33 ja 34 §:n muuttaminen tarkoittaa sitä, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin jatkossa säätää aitaus-tyyppisten pyydysten ominaisuuksista ja käytämisestä villisikojen metsästyksessä sekä kiinteän keinovalon käytön sallimisesta ruokintapaikoilla villisian ja supikoiran pyynnissä. Lakimuutosta käsittelevässä muistiossa perustellaan muutostarvetta pyrkimyksellä tehostaa villisian metsästystä erityisesti pyyntivälineiden osalta, jotta afrikkalainen sikarutto (ASF) ei leviäsi Suomeen. Lisäksi halutaan ehkäistä sitä mahdollisuutta, että ruokintapaikoilla vierailevat supikoirat levittäisivät tauteja.

Tässä lausunnossa arvioidaan olemassa olevan tutkimustiedon ja muun tietämyksen pohjalta, millaisia sosioekologisia vaikutuksia lakimuutoksella ennakoitaan Suomessa olevan.

Lainsäädännön muutoksella mahdollistetaan aitauksien käyttö villisikojen pyynnissä. Aitaus on tutkimusten mukaan ravintohoukutteluun yhdistettynä tehokas pyyntimuoto etenkin silloin, kun muuta ravintoa on luonnossa vähän tarjolla eli talviaikaan. Samalla kertaan voidaan pyydystää useita yksilöitä. Pyyntimuoto mahdollistaa myös uudenlaisen kannan koon muutoksen arvioinnin, joka pohjaa aikayksikössä saatuihin saalismääriin.

Järeiden aitausten käytön yleistymistä voi hidastaa menetelmän vieraus, tiedon puute, verrattain korkeat materiaalikustannukset, muiden villisian metsästysmuotojen suosio (ajometsästys ja ruokintapaikalta vahtiminen) tai aitausten oletetun tai havaitun tehokkuuden synnyttämä muiden metsästäjien kateus. Tehdyissä tutkimuksissa on mainintoja ilkivallasta, joiden kohteeksi aitauksia on joutunut.

Pyyntimuoto aiheuttaa ainakin hetkellistä stressitason nousua vangituksi tulleille yksilöille. Vaikutusta on esimerkiksi pyyntiolosuhteilla (esim. lämpötila, aitauksen koko), sekä ajalla, jonka eläin on aitauksessa. Myös sillä on vaikutusta, onko eläin aitauksessa yksin tai tutussa ryhmässä. Riittävän suuri aitaus ja sen ajantasainen valvonta esimerkiksi valokuvia lähettävän riistakameran avulla minimoi näitä vaikutuksia.

Aitauspyynti mahdollistaa tehokkaan saaliin valikoinnin. Villisikanaaras, jolla on vuotta nuorempia porsaita, on aina rauhoitettu, ja se voidaan päästää aitauksesta vahingoittumattomana ulos.

Tutkimusten mukaan aitauksesta poispäästetyt yksilöt löytävät nopeasti laumansa ja pysyvät elinpiirillään, eivätkä aitauksesta päästyään levitä mahdollisia sairauksia uusille alueille.

Kiinteän valon käyttö ruokintapaikoilla tapahtuvassa metsästyksessä tehostaa tehtyjen tutkimusten mukaan jonkin verran saaliin saantia. Samalla se tekee metsästyksestä metsästäjille turvallisempaa ja vähentää haavakoiden syntymistä. Supikoirien metsästys voisi myös tehostua ja lajiin liittyvä tautiriski pienentyä.

Yhteenvetona on todettavissa, että sekä aitauksen että kiinteän valon käytölle villisian ja supikoiran metsästyksessä on hyvät perusteet osana kantojen ja tautiriskin pienentämistä.

Luonnonvarakeskuksen asiantuntija: Tutkija Jani Pellikka